

ἐπισκοπῆς, κατοικίας διαφόρους καὶ εὐρυχώρους, μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, γυστέρναις, φλύρνους καὶ μαγαζεῖα καθὼς φαίνονται, μετὰ κόπων καὶ μόχθων πολλῶν καὶ ἐξόδων οὐκ ὀλίγων, καὶ κατοικίσαντες ἐκεῖ καὶ ἐν αὐτοῖς ἀρεσκόμενοι, διὰ τὸ ὑγεινὸν καὶ ἡσυχὸν τοῦ τόπου, ἢ τερ καὶ ἀφιερῶσαμεν εἰς τὴν ἡμετέραν κυρίαν Ἐπισκοπὴν, εἰς τὸ εἶναι κατοικίαν καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἀρχιερατευσάντων, ὅθεν μὴ χρησιμεύων ἡμῖν πλέον ἐκεῖνο τὸ ρηθὲν ὀσπήτιον, ἐστειλάμεν μαστόρους καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμὴν αὐτοῦ γρόσια τριάκοντα καὶ κατα τὴν τιμὴν αὐτὴν ἐπωλήσαμεν αὐτὸ εἰς τὴν ἀρχόντισσα τοῦ σιῶρ Νικολάκη Σγάλα κυρίαν Μαρούση καὶ ἐλάβομεν τὰ τριάκοντα γρόσια, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ὑπάρχει καὶ εἶναι αὐτὸ ἴδιον ἰδικόν της κτήμα πλὴν αὐτὸ ὡς θέλει καὶ βούλεται μηδενὸς ἐναιτιουμένου ἢ ἀντιλέγοντος. Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν γράμμα καὶ κατεστρώθη ἐντῶδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἀγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς ἡμῶν.

Ἔτος α. ψ. ν. η. (1758) Μαΐου μηνός.

† Σαντορίνης Διονύσιος

Ἐκτὸς δὲ τοῦ συνεχομένου μνημοναίου καὶ προσευχητηρίου ἱεροῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὧν ᾠκοδόμησεν μετὰ τῆς εἰρημένης Ἐπισκοπικῆς κατοικίας, ἀνεκαίνισεν ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἀρχιεπίσκοπος Διονύσιος ἐκ βάρθρων, τὸν μετὰ ἑκατὸν εἴκοσι βήματα ἀπόστασιν ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ, ὑπόσκαφον ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ ἐπιλεγομένου «Κίσσηρα», νεώτερον καὶ μεγαλοπρεπέστατον τρισυπόστατον ναόν, μετὰ νάρθηκος καὶ ἱεροῦ μαρμαρίνου συνθρόνου, στηρίξας τὴν στέγην τούτου καὶ τὸν ὠραῖον τροῦλλον, διὰ μαρμαρίνων μεγάλων κίωνων ραβδωτῶν, τὰς δὲ ἱερὰς εἰκόνας αὐτοῦ ἀγιογράφησεν πάνυ καλῶς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀρχιεπίσκοπος Διονύσιος, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπογραφή ἀναφέρεται εἰς τὴν ἱερὰν εἰκόνα τῶν ἁγίων πάντων ὡς ἀκολούθως: «*Ὁ χορὸς τῶν ἁγίων πάντων συνεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ταπεινοῦ Διονυσίου ἀρχιερέως δι' ὠφέλειαν πάντων*». Σώζεται μέχρι σήμερον ὁ ἱερὸς οὗτος Ναὸς ὅπως ᾠκοδομήθη ἐξ ἀρχῆς, ὡς καὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων αὐτοῦ, μόνον τὸ εἰκονοστάσιον ἀντικατεστάθη πρὸ τριακονταετίας διὰ νέου ἀπλοῦ ξυλίνου, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ σκαλιστοῦ ἄλλοτε, τὸ ὁποῖον εἶχε σαπίση.

Δωδέκατος ἀρχιεπίσκοπος
ΓΑΒΡΙΗΛ ΠΑΡΙΣΑΚΗΣ

Ἄνη Μιτυληναῖος. Διεδέξατο τὴν ἀρχιεπισκοπὴν ἐν ἔτει 1768, οὗτος ἀπέτρεψε τὴν οἰκοδομὴν μικρᾶς ἐκκλησίας πλαγίως τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας Ἐπισκοπῆς παρὰ τῶν Λατίνων ὡσπερ ἐζήτουν οὗτοι, ἵνα ἔχωσιν ἴσα δικαιώματα μὲ τοὺς Ρωμαίους, τῇ ἐπιτελείᾳ τούτου ὡς καὶ τοῦ προκατόχου του Διονυσίου, ἐξεδόθησαν Πατριαρχικὸν ἔγγραφο, τέσσαρα σουλτανικὰ φερμάνια διὰ τὸν Ἰ. Ναὸν τῆς Ἐπισκοπῆς ἐν Γωνίᾳ ὅτι ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τοὺς Ρωμαίους καὶ ὄχι εἰς τοὺς Λατίνους, διότι οἱ προπάτορες αὐτῶν ᾠκοδόμησαν αὐτόν, καὶ ὅτι ἠθέλησαν νὰ οἰκιοποιηθοῦν καὶ τὴν Ἐπισκοπὴν ὅπου ὀνομαζέται Παναγία, ὡς οἰκιοποιήθησαν ἀρχικῶς τὰ δύο μικρομοναστήρια εἰς τὸν Σ. ἄρον, τῆς Παναγίας καὶ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης. Ἐν ἔτει 1787, μηνὶ Αὐγούστῳ, ἀνεκαίνισεν ὁ Γαβριὴλ τὴν πρόθεσιν ἐν ἣ ἦσαν ἐγγεγραμμένοι οἱ δαπανήσαντες εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Φράγκων ἐκ τοῦ εἰρημένου ναοῦ Παναγίας τῆς Γωνιάς. Ἐν ἔτει δὲ 1797 συνυπέγραψεν ὁ Γαβριὴλ τὴν «*πρόχριστο*» ἐπιτομὴν τῶν ἀνεκαθεν τοπικῶν συνηθειῶν τῆς νήσου Σαντορίνης» τὴν συνταχθεῖσαν διὰ προσταγῆς τοῦ ἐρμηνέως τοῦ Ὀσμανιδῶν στόλου Κωστάκη Χαντζερῆ. Ὁ Γαβριὴλ ἐγένετο συνέταρχος, τοῦ μητροπολίτου Παροναξίας Νεοφύτου τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ ἀπὸ Σμύρνης ἔτει 1797 πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν πατριαρχικῶν σταυροπηγιακῶν μοιαστηρίων τῶν νήσων Κυκλάδων, μηνὶ δὲ Αὐγούστῳ τοῦ ἔτους 1797 οὗτοι κατέγραψαν ἐν Θήρᾳ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ μοναστηρίου Ἁλίου τοῦ Θεοβήτου, τὴν κινήτην καὶ ἀκίνητον οὐσίαν. Ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Γαβριὴλ οἱ Θηραῖοι ἤρπασαν ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν κατόλικων τῶν ἁγίων Θεοδώρων ἐν Φηροσσεφανίῳ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἀνήκουσα τοῖς ἡμετέροις, ἀλλὰ διαταγῇ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ ἀπὸ Σμύρνης, τὸ πρῶτον πα-